

B.Oran'ın, *Radikal*'de çıkacak diziyle ilgili olarak **E.Mavioğlu**'na yanıtları:

Bugün solun niye etkisiz olduğu:

İngiltere'yle ve buharla tanımlanan Birinci Sanayi Devrimi, ABD ve yürüyen bantla tanımlanan İkinci Sanayi Devrimi. İkisi de önce sermayeyi emek karşısında güçlendirdi, ama sonra emeği de kuvvetlendirdi.

Şu anda Batı dünyası, elektroniği kullanarak Üçüncü Sanayi Devrimini yapıyor. Bunun emek-sermaye ilişkileri üzerindeki etkileri, şu anda kesinlikle emeği zayıflatır yönde. Çünkü: a) Kol emeği başta olmak üzere emeğe ihtiyaç azaldı; b) Emeğin marjinal verimliliği azaldı; c) Emek lokalize edildi yani hareketliliği minimuma indirildi; vizeler sağolsun; d) Aynen Birinci Sanayi Devriminin manifaktür aşamasında olduğu gibi emeğin sınıf bilinci zayıfladı çünkü örneğin eve iş veriliyor; e) SSCB tipi komünizmin yıkılması bu sürecin hızını artırdı.

Buna paralel olarak, sermaye güçleniyor: a) Hareketliliği maksimumda; bankamatikten bile yollanıyor; b) Hareketlilik sonucu her istediği yere ânında gidebildiği için marjinal verimliliği arttı; c) Tüm dünyayı pazar olarak kullanmaya başladı; d) ulusal sınırları zayıflatarak ve uluslararası işbölümünü gerçekleştirerek mekân'ı; ulusal devleti zayıflatarak da kaynaklar'ı istediği doğrultuda kullanabilir hale geldi.

Bu durum böyle kalmayacak ama, şu anda bütün dünyada sol bu nedenlerle zayıf.

Bugün Türkiye'de sosyal-demokrat muhalefetin güçsüzlüğü ve temel olumsuz niteliği:

CHP ve benzeri partilerin ortak paydaları modernleşme/Batılılaşma. Yani, Kemalizm. Bunların güçsüzlüklerinin bir nedeni elbette ki yukarıdaki nedenler, ayrıca parti içi muhalefete acımasızlık, vs. Ama asıl nedeni başka tarafta: Türkiye'nin 1930'lardan 2000'lere geldiğini bir türlü kabul edememek.

İdeoloji "Belli bir tarihte ortaya çıkan belli sorunlara paket çözüm" getirir. Tarih değişip de sorunlar değişince, ideolojinin de (temel direklerini korumak şartıyla) değişmesi gerekir. Yoksa, ideoloji ölür.

1920 ve 30'larda Kemalizm, durağan yapısı yüzünden aşağıdan talep getirmeyen bir ülkede Batı'nın ileri üstyapısını (Batılı hukuk, reformlar, vb.) Yukarıdan Devrim'le Türkiye'ye aşıladı. Bugün artık tutmuş olan bu aşuya, o zaman, doğal olarak, aşağıdan gerici bir tepki geldi: **İrtica**.

Bugün, bu yukarıdan devrim AB Uyum Paketleri biçiminde devam ediyor, çünkü Batı'nın ileri üstyapısı için aşağıdan talep yine zayıf. Aksine, bu reformlara aşağıdan yine bir tepki geliyor: **Sevr Paranoyası**.

İşin ilginç tarafı, ortada muazzam bir çapraz durum var: 1920 ve 30'ların aşağıdan tepkisini vermiş olanların torunları (AKP) bugünkü yukarıdan devrimi sürdürüyor, 1920 ve 30'ların yukarıdan devrimini yapmış olanların torunları (CHP) ise bugünün irticası olan Sevr Paranoyasını yürütüyor.

İşte, bu nedendendir ki AKP ilerici, CHP gerici durumda. CHP, 1930'ların temel niteliği asimilasyon olan ulus-devletin ve askerlerin sözcüsü durumda.

CHP ve benzeri partiler Őunu anlamamakta ısrar ettikleri sũrece durum böylece devam edecek ve yok olacaklar: **Asimilasyoncu Ulus-devletin devri ve mrũ bitti. Bu devlet tũrũ artık Demokratik Devlet'e, İnsan Hakları Devletine dnũŐũyor.**

Bu gerçeği, "Bizi paralıyorlar! Sevr geliyor! cũ geliyor!" ığlıkları rtmeye yetmez. Tũrkiye'de ulus-devlet bu gerçeği anlarsa gũçlenir, anlamamakta ısrar ederse asıl o zaman parçalanır. Devir, vatandaŐını zorla değil gnlũnũ ederek kendi yanına çeken devletin devridir. Ama CHP'nin bugũnkũ yapısıyla bunun tek bir kelimesini bile anlayabileceği kanısında değilim.